

DUMAS
ALEXANDRE

KIRJEKYYHKYNEN

Alexandre Dumas
Kirjekyyhkynen

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=24621869

Kirjekyyhkynen:

Содержание

I	4
II	6
III	8
IV	13
V	19
VI	23
VII	27
VIII	32
IX	34
X	35
XI	38
Конец ознакомительного фрагмента.	40

Alexandre Dumas

Kirjekyyhkynen

I

Toukokuun 5 p: nä 1637.

Kaunis kyyhkynen, hopeahöyhen, mustasepel, punajalka, koska sinusta vankilasi tuntuu niin kolkolta, että uhkaat surmata itsesi sen ristikoita vasten, niin annan sinulle vapautesi.

Mutta koska epäilemättäkin tahdot minut jättää vain päästäksesi takaisin jonkun toisen henkilön luo, jota rakastat enemmän kuin minua, on minun tehtäväni osoittaa sinut syyttömäksi viikon kestäneeseen poissaoloon kotoasi.

Todistan siis, että aikomukseni oli antaa sinun maksaa elinkautisella vankeudella se palvelus, jonka sinulle tein: niin itsekäs on ihmissydän, ettei se osaa mitään hyvää tehdä vaatimatta palkkiota, useinpa kaksin verroin suurempaa kuin hänen tekonsa ansaitsee.

Lähde siis, armas airut, lähde sinne, mistä tulit, ja vie anteeksipyyntöni sille miehelle tai naiselle, joka sinua matkain takaa kutsuu, ja jota sinä silmin etsit, vaikka matka lie pitkä. Kirje, jonka siipesi kiinnitän, on uskollisuutesi turvakirja.

Jää hyvästi, vielä kerran; ikkuna aukeaa, taivas sinua

odottaa...

Hyvästi!

II

Toukokuun 6 p: nä 1637.

Kiitokset teille, ken olettekin, joka annoitte minulle takaisin ainoan toverini; mutta, saatte nähdä, teidän hurskas tekonne saa palkintonsa: ikäänkuin olisi tuo suloinen airut, joka toi minulle kirjeenne, ymmärtänyt, että minun tulee kiittää teitä ja että ainoa pelkoni, koska en tiedä, missä asutte, oli, että moittisitte minua kylmäkiskoisuudesta, niin valtasi sen luonani sama rauhattomuus kuin sen oli teidänkin hallussanne vallannut.

Eilispäivänä: sen paluu oli pelkkää iloa kohdata jälleen minut; mutta tänä aamuna, – katsokaa, miten häilyvä sen mieli on! – tänä aamuna: minä en riittänyt sille enää; se sysii nokallaan ja siivillään, ei häkkinsä säleihin, sillä koskaan ei se ole ollut häkissä, vaan ikkunaruutuihini; se ei tahdo enää olla yksinään minun; se tahtoo olla meidän molempien.

Olkoon siis niin; vastoin monien mielipidettä arvelen, että ihminen kartuttaa kaksin verroin omaisuuttansa, josta sallii osan toisillekin. Meillä on siis tästä lähtien kaksi Iristä; ja huomatkaa, että minä annoin sille nimen *Iris* varmaankin aavistaen, että siitä tulisi kerran meidän lähettiläämme: teidän Iriksenne, joka tuo teille minun kirjeeni, minun Irikseni, joka tuo minulle kirjeet teiltä; sillä minä toivon, että tokihan suvainnette sanoa minulle, minkä palveluksen olette hänelle tehnyt ja kuinka hän teidän

käsiinne joutui?

Teitä ehkä kummastuttaa, että minä näin muitta mutkitta ja aivan heti olen niin avomielinen teille, te tuntematon ystävä tai ystävättär. Mutta te olette varmaan hyvä, koska minulle lähetitte takaisin kyyhkyseni; ja sitäpaitsi lähetitte sen keralla kirjeen, joka ilmaisee, että henkilö, joka sen kirjoitti, on älykäs ja hyvin sivistynyt; ja ovathan kaikki jalot sydämet sisaria, kaikki ymmärtäväiset sielut veljiä; kohdelkaa siis minua veljenä tai sisarena, miten vaan haluatte, sillä minä kaipaen nimittää jotakuta tuolla veljen tai sisaren nimellä, jota en ole antanut kenellekään.

Iris, kaunis ystäväni, sinä palaat nyt sinne, josta tulitkin; ja sano hänelle, joka lähetti sinut takaisin minulle, että minä lähetin nyt sinut jälleen hänen luokseen, ystävän tai ystävättären; voit lisätä, että mieluummin lähettäisin kai *ystävättären* luo.

Lähdehän siis, Iris, ja muista, että odotan sinua.

III

Samana päivänä, Angelus-soiton jälkeen.

Siskoni:

Ettehän soimaa Iristä ettekä minua? Minä en näet ollut huoneessani, kun airuenne saapui; mutta ikkuna oli auki, ottaen vastaan iltatuulen ensimmäisiä henkäyksiä. Iris tuli sisään, ja ikäänkuin tuo suloinen pikku olento olisi ymmärtänyt, että sillä oli kirje annettavana ja vastaus tuotavana, se odotti kärsivällisesti palaamistani, ja kun huoneeseeni astuin, lensi se olalleni hyllyltä, jonne se oli asettunut...

Oi, syöksyessäni alas kautta inhimillisen suuruuden monien eri asteitten olen tieni kahden puolen kohdannut kyllin sekä surullisia että iloisia mielenliikutyksiä. Mutta mikään ei ole ollut surullisempi sitä, jonka tunsin valtaavan itseni, kun lähettäessäni takaisin kyyhkysenne, tuon, jonka nimeä en edes silloin tiennyt, – enteellistä nimeä, sanoitte itse, – kun silloin luulin eroavani siitä ainaiseksi; ja mikään ei ole ollut iloisempi kuin se tunne, kun luultuani siitä ainaiseksi eronneeni näin sen jälleen huoneessani ja tunsin sen raikkaan siiven hivelevän poskeani, sen olalleni asettuessa.

Oi Jumalani! sinulla on siis ihmiselle, tuolle kaiken ympäröivän ainaiselle orjalle, hallussasi hetken olosuhteista johtuvia iloja ja suruja! ja mies, joka ei itkenyt menettäessään

melkeinpä kokonaisen kuningaskunnan, joka ei värähtänyt piilun huiskeessa, joka kaatoi päitä hänen ympärillään, hän itkee kerran nähdessään linnun katoavan ilmojen etäisyyteen; hän värähtää kuullessaan suhinan, jonka kyyhkysen nopsain siipien sulat luovat! Se on sinun salaisuutesi, Jumalani! ja sinä tiedät, onko jumalallisilla salaisuuksillasi nöyrympää ja hartaampaa ihailijaa kuin hän, joka tällä hetkellä kumartuu maahan sinun jumalallisen Poikasi ristin juureen kiittääkseen ja ylistääkseen sinua!

Näin sanoin minä itsekseni nähdessäni jälleen pikku kyyhkysen, jonka luulin jo kadottaneeni, jo ennen kuin luin kirjeenkään, jonka se minulle toi.

Ja sitten kuin sen luin, vaivuin syviin unelmiin.

– Miksikä, kysyin itseltäni, miksi minä, haaksirikkoutunut raukka, joka luulin jo tehneeni sovinnon myrskyn ja veljesliiton kuoleman kanssa; miksi takerrun, valtameren äärettömyyteen kadonnut, tähän häilyvään parruun, ehkä viimeiseen jätteeseen jostakin purresta, joka murskautui niinkuin minunkin ja jonka paremminkin sattuma kuin Sallimus lähistölleni ajaa? Enköhän, jos annan johtaa itseni toivoon, enköhän samalla anna johdattaa itseäni kiusaukseenkin? Oliko minulla siis, itse tietämättäni, vielä jokin vaatteeni lieve oven raossa, joka aukenee maailmaan, ja enkö ollut, niinkuin jo luulin, täydellisesti tempautunut irti maan kaikista turhuuksista ja harhakuvista?

Siinä oli, kuten näette, sisareni, laaja aihe uneksia ja aprikoida: Jumala pääni yläpuolella, kuilu jalkaini edessä,

ympärilläni maailma, jota en enää nähnyt, koska suljin silmäni, jota en enää kuullut, koska suljin korvani, mutta jonka yhtäkkiä alan kuulla pauhaavan kuin ennenkin ja näen uudestaan pyörteissä kiertävän, jos minä varomaton vaan avaan korvani ja silmäni.

Mutta ehkäpä näen mielikuvissani loitommalle todellisuutta; ehkäpä olen korottanut pikku asian, joka on vailla kantavuutta, suurtapauksen arvoon.

Pyydätte pientä kertomusta, siskoni; sen saatte.

Viikko sitten istuin puutarhassa ja lueskelin; tahdotteko tietää, mitä kirjaa lueskelin, siskoni? Luin tuota rakkauden, uskonnon ja runouden aarretta, jonka nimi on "*Pyhän Augustinuksen tunnustukset*". Minä luin, ja ajatukseni olivat täydellisesti sulautuneet tuon autuaan piispan ajatuksiin, jonka äiti oli pyhä nainen ja josta itsestään kerran tuli pyhimys.

Yhtäkkiä kuulen pääni päältä aivan kuin siipien suhinaa; luon silmäni ylös, ja jalkaini juureen syöksyy, anoen apuani, kyyhkynen, varpushaukan niin ankarasti ahdistama, että siltä oli jo jäänyt joku höyhen petolinnun kynsiin ja nokkaan.

Jumala, jonka majesteetille varpunen, joka maahan putoaa, on samanarvoinen kuin valtakunta, joka sortuu, – oliko Jumala sanonut sille, lintu-raukalle, että minussa oli hänen turvansa niinkuin haukassa vaara hänen hengelleen?

Kuinka lie ollutkaan, minä otin tuon vapisevan ja hiukan veren tahraamankin maasta; panin sen povelleni, jonne se painautui sulkien silmänsä ja sydän kovasti sykkien; ja sitten, kun näin

varpushaukan asettuneen erään poppelin latvaan, vein kyyhkysen kammiooni.

Viiteen, kuuteen vuorokauteen ei varpushaukka poistunut tähystystorniltaan kuin muutamiksi hetkiksi, ja minä näin sen yötä päivää istuvan liikkumatta kuivalla oksallaan, jossa se vaani saalistansa.

Kyyhkynenkin puolestaan tunsi, epäilemättä, sen läheisyyden; sillä noihin viiteen tai kuuteen päivään ei se mennyt edes ikkunan ääreen, vaan tyytyi surullisena, mutta ikäänkuin alistuvaisena kammioon.

Viimein, toissa päivänä, katosi haukka, ja vanginvaisto sanoi kyyhkylle, että hänen vihamiehensä oli väsynyt, sillä melkein heti syöksyi se läpikuultavaa ruutua kohti, niin rajusti, että oli vähällä sen rikkoa. Siitä alkaen en ollut enää sille suojelija, vaan vanginvartia; kammioni lakkasi olemasta turvapaikka ja muuttui vankilaksi. Kokonaisen päivän koettelin sitä suostutella sovintoon kanssani; kokonaisen päivän sitä pidätin ja se ponnisteli vastaan. Vihdoin, eilen, tuli minun sääli sitä: laadin kirjeen, jonka saitte, ja avasin kyyneleisin silmin ikkunan, josta luulin näkeväni sen katoavan ainaiseksi.

Sitten olen ajatellut sängen usein haukkaa, joka istui liikkumatta ja vaanien puun kaikkein korkeimmalla oksalla, ja hänessä näin minä tuon ihmislasten vihollisen vertauskuvan, jonka kuulemme kiljuvan, mutta jota me emme näe, ja joka kiertää alinomaa ympärillämme, *quaerens quem devoret*, etsien kenen hän nielisi.

Ja nyt, ellen tuntisi iloa, joka minua samalla peloittaa, nähdessäni jälleen tämän kyyhkysen ja saadessani tuon kirjeen teiltä, sanoisin teille: kertokaa, siskoni, miten Iris läksi teidän luotanne, kun minä nyt olen kertonut, kuinka se tuli minun luokseni.

Huomenna kohtaavat päivän ensimmäiset säteet ikkunani avoinna, ja niiden loistaessa lähtee teidän airuenne matkaan, tuoden teille tämän vastauksen.

Odotellessa kumartukoot kaikki nuo siipi-lapsukaiset, joita uniksi kutsutaan, kunnioittavasti vuoteenne ylitse ja vilvoittakoot otsaanne siipiensä leyhynnällä!

IV

Toukokuun 10 p: nä, aamumessun jälkeen.

Minä olen ollut kolme vuorokautta teille vastaamatta, kuten näette kirjeeni päiväyksestä; siihen on syynä, ettei teidän viestissänne ollut epäilyn sijaa. Toivoin saavani kutsua teitä siskokseni, ja nyt täytyy minun joko lakata teille kirjoittamasta tai sanoa teitä veljekseni.

Te pelkäätte, sanoitte, jonkin vaatteenne liepeen jääneen oven rakoon, joka aukenee maailmalle. Te olette siis painunut maailmasta yksinäisyyteen?

Olette syöksynyt alas kautta inhimillisen suuruuden monien eri asteitten, sanotte lisäksi. Te olitte siis aikoinanne yhteiskunnan ensimmäisillä arvopaikoilla, koskapa matkanne alas vei niin monien väliasteitten ohitse?

Te olette menettänyt melkeinpä kokonaisen kuningaskunnan, ja te ette ole värähtänyt piilun huiskeessa, joka kaatoi päitä ympärillänne, sanotte samoin. Te olette siis elänyt mahtavain maailmassa? olette ottanut osaa ruhtinasten taisteluihin?

Kuinka saankaan tämän sopusointuun teidän ikänne kanssa, sillä te olette nuori; ja nöyryytennekin kanssa, sillä te puhutte polvillanne?

Ja sittenkin: mitä varten te pettäisitte minua? Ette minua tunne; ette tiedä, olenko ylhäinen vai alhainen, nuori vai vanha,

ruma vai kaunis.

Eikä teille muuten merkitse mitään tietää, kuka minä olen, enempää kuin minullekaan, kuka te olette. Me olemme kaksi toisillemme outoa olentoa, jotka elämme erillämme toisistamme, tuntemattomia toisillemme, ja joita ei mikään mahti voi olemuksellisesti yhdistää.

Mutta paitsi aineellista yhdessäoloa löytyy myöskin ajatusten yhteisyys; paitsi ruumiillista näkemistä ja kosketusta löytyy henkien heimolaisuus, mystillinen rakkauden ateria, jolloin kaksi ihmistä juo samasta kalkista Herran Sanaa ja Pyhän Hengen tulenkielten säteitä.

Siinä kaikki, mitä teiltä toivon, siinä kaikki, mitä te minulta taidatte tahtoa.

Kun tämän tiedämme, mitä pahaa olisikaan Herramme silmissä siinä, että sielumme ja henkemme, jos kerran sielujemme välillä on jotain sympatiaa ja henkiemme jotain heimolaisuutta, jos ne seurustelevat toistensa kesken välimatkain takaa, kuten kahden ystävyys-tähden säteet, jotka kohtaavat toisensa avaruuksien ja ilmain yksinäisyydessä?

Nyt kerron, kuinka Iris-raukka läksi pois huoneestani;

Sen päivän aattona, jolloin te pelastitte kyyhkyseni hengen, olin rukoilemassa, polvillani; lamppuni oli asetettu lähelle vuoteeni uutimia. Sydänyön tienoilla minä nukahdin rukoillessani. Kymmenen minuuttia sen jälkeen, mikäli luulen, aukeni ovi, joka oli huonosti suljettu, tuulen sysäyksestä; nuo uutimeni heilahtivat hulmuamaan, tapasivat lamppuun

ja syttyivät tuleen. Tuossa tuokiossa tuli huoneeni, joka on pieni, täyteen tulta ja hehkuu. Minä heräsin tukehtumisillani. Kyyhkys-parkani räpytteli laipiossa, kamppaillen savupilvessä. Minä juoksin ikkunan luo ja avasin sen. Tuskin oli ikkuna auki, niin se syöksyi ulos, ja kuulin sen törmäävän pimeässä tuttujen puitten oksiin, noiden, joiden kätkössä se kuhertaa aina osan päiväänsä.

Toivoen sen palaavan päivän koittaessa jätin ikkunani auki; mutta päivä tuli ja päättyi sen saapumatta takaisin. Tulipalon peljättämänä se oli kai paennut minkä siivistänsä pääsi. Seuraavana päivänä, paluumatkalla, alkoi luultavasti tuo varpushaukka, jota vastaan se tuli anomaan teiltä turvaa, sitä ajaa. Te otitte sen suojaanne, piditte luonanne sitä, ja minä luulin sen kadottaneeni, kunnes yhtäkkiä kuulin siiven lyöntejä ikkunaanani. Minä avasin ikkunan: siinä oli karkuri, tuoden anteeksipyynnön mukanaan, mutta anteeksi olisi hän saanut jo ennakoita, ellei sitä olisi tuonutkaan.

Sellainen on pikku Iriksen tarina. Senkö ainoastaan tahdoitte tietää, ja eikö teillä ole mitään muuta minulta kysyttävää? Siinä tapauksessa palaa lähettimme tänne takaisin ilman viestiä ja kirjettä. Tiedän, mitä se merkitsee, ja siksi huudahdan teille:

Jääkää hyvästi, veljeni; Jumala olkoon kanssanne!

Toukokuun 11 p: nä, aamun sarastaessa.

Iris tuli takaisin ilman viestiä ja kirjettä. Pikkupoloinen näytti aivan surulliselta, kun sen täytyi ilmestyä näin lähettiläs-arvonsa menettäneenä; se nosti itse siipeään ikäänkuin kysyäkseen

minulta, mitä tämä merkitsee.

Se merkitsee sitä, rakas Iris, että sinä olet nyt ypöyksin minun, että päivä, joka tummaa taivastamme kirkasti, sammui, että veli oli vieras, että ystävä ei meistä välittänyt.

Ja tämän, rakas raukkaseni, kirjoitan itseäni varten. Tämä yksinäisyydessään vaikeroivan sieluni valitus ei saavu hänen kuuluviinsa. Sinulle minä sanon, että minä kärsin; sinulle sanon, sinulle vain, että itken; sinulle sanon, että minä olen onneton.

Voi, Jumalani, niinköhän on, ettei sinun vanhurskautesi joskus erehdy, ja eivätkö iskut, joita sinä kohdistat jonkun näkymättömän ja pahan enkelin harhaanjohtaman syyllisiin, osu joskus viattomiinkin? Tämän elämän tuskat ovat valmistusta toisen elämän autuuteen, sanotaan meille; mutta miksi annetaan tuskaa sille, joka ei ole tehnyt mitään pahaa, jolla on ehkä vikansa, mutta jolla ei tosiaan ole rikosta sovitettavana? miksi antoi Jeesus anteeksi Magdaleenalle? miksi armahti Kristus vaimoa, joka oli avioliiton rikkonut? miksi tällainen ankuruus minua kohtaan, minua yksinäni, oi Jumalani?

Olen rakastanut, se on totta; mutta minä olen rakkaudessa vastannut toisen rakkauteen; minä olin syntynyt maailman elämään enkä luostarin. Minä olen rakastaessani noudattanut lakia, jonka sinä olet säätänyt eläimille, ihmisille, kasveille. Kaikki tässä maailmassa rakastaa; kaikki koettaa liittyä ja sulautua yhteiseen elämään: purot jokiin, joet virtoihin, virrat valtameriin. Nuo tähdet, jotka öin lentävät yli taivaan, lähtien toiselta ilmanrannalta ja piirtäen ilmojen kanteen kultaisen

viivan ja kadoten vastakkaiselle taivaan reunalle, ne rientävät sammumaan toisen tähden syliin; ja meidän sielummekin, nuo sinun jumalaisen henkäyksesi emanatsiot, etsivät toista sielua maan päällä ainoastaan löytääkseen kumppanin rakkaudessa, ja kun ne lähtevät ruumiistamme pois, lähtevät ne sulautuakseen samallaisella kaipuulla sinuun, joka olet kaikkeuden sielu ja ääretön rakkaus.

Niin, Jumalani, hetken minä riemuitsin toivosta, että olin löytänyt avaruuteni toiselta rannalta sielun, joka oli minulle tuntematon, mutta sisar, sisar kärsimyksessä; sillä ensimmäiset valitukset kuullessani minä luulin, että sydämen kieli se niin vaikeroi. Miksi et sinä, tuskaa kärsivä sielu-parka, miksi et tahdo ottaa osaa suruistani niinkuin minä ottaisin osan sinun tuskistasi? Niin on luonnon sääntö, että kahden kannettu taakka tuntuu keveämmältä ja että paino, joka musertaa alleen erillään ponnistavan voiman, tuntuu huokealta kahden yhdistyneen voiman sitä kantaessa.

Nyt soitetaan messuun; sinä kutsut minua luoksesi, Jumalani; ja minä tulen; minä tulen luoksesi luottaen puhtauteeni, avoimin sydämin, että sinä saat lukea sen pohjaan saakka, ja jos olen jollakin teolla, jollakin laiminlyönnillä sinua loukannut, oi Jumalani! niin ilmoita se minulle merkillä, jollakin aavistuksella, jollakin ilmestyksellä, ja minä painan alttarisi ääressä otsani maan tomuun, kuroittaen käsiäni puoleesi, kunnes olet antanut anteeksi minulle.

Sinä, rakas kyyhky, ole näiden minun heikon sydämeni

ajatusten, näiden sielu-raukkani tuskan purkausten uskollinen vartia! Kätke siivilläsi tämä paperi, jonka nyt käännän kokoon, peittääkseni sen kaikilta katseilta, ja joka odottaa minua niinkuin puolilleen täytetty malja odottaa katkeran juoman loppua, joka sille on luvattu!

V

Toukokuun 11 p: nä, keskipäivällä.

Teidän aavistukseenne oli tosiaan oikea, surun ahdistama ihmis-parka: minä olin päättänyt, etten teille enää kirjoittaisi; sillä mitä varten koettaisi ihminen, joka makaa haudan syvyydessä, vielä itsepäisesti kurotella käsiään haudasta, paitsi kohottaakseen ne Jumalan puoleen? Mutta eräs ihmeellinen tapaus sai minut muuttamaan päätökseni.

Tuon kirjeen, jonka te olitte kirjoittanut pelkästään itseänne varten, tuon kirjeen, jossa te laskette koko sielunne avoinna Herran jalkojen juureen, tuon kirjeen, aatostenne uskotun, maljan, joka oli katkeruutta puolillaan ja jonka piti teidän palattuanne tulvia yli laitojen kyyneleistänne, tuon kirjeen toi kyyhkynen, tällä kertaa petturi, minulle, ei teidän kääntämänänne sen siiven alle, vaan se itse, kantaen sitä nokassaan, niinkuin vedenpaisumuksen arkin kyyhkynen kantoi vihantaa oksaa, joka ilmaisi, että vedet alkoivat valua pois maan pinnalta, kuten kerran kuivuvat kyyneleet anteeksi saaneen syntisen poskilta.

No hyvä, olkoon niin! minä otan vastaan tehtävän, jonka minulle annatte: kantaa osaltani suruanne; sillä niinhän tosiaan on, etten olekaan enää itseni oma, ja ne voimat, jotka Jumala on minulle jättänyt, täytyy minun käyttää vipusimena nostaakseni

toisia onnettomuudesta.

Sieluni on tästä hetkestä alkaen omista kovista muistoistani tyhjä; vuodattakaa siihen kohtalonne, te puro, joka etsitte rantaa, johon laskea, te lentotähti, joka haette tähteä siihen sammuaksenne.

Kysytte, miksi kärsitte, vaikkette ole mitään tehnyt. Varokaa! Jumalalta te kysytte, ja matka kysymyksestä herjaukseen on lyhyt, kuiluun syöksyminen nopea.

Ylpeys on täällä maailmassa meidän ankarin vihollisemme. Kerrotaan, että esiintyy nykyään filosofi, joka on jakanut koko luonnon pyörre-järjestelmiin. Hänen mukaansa jokainen kiintotähti on aurinko, sellaisen maailman keskus kuin tämä meidänkin on, ja kaikki nuo maailmat kiertävät tasapainokin alaisina ja vetovoimia noudattaen avaruudessa, kukin oman keskuksensa ympäri, toisiinsa törmäämättä tai sekoittumatta.

Kas siinä järjestelmä, joka suurentaa kyllä Jumalan, mutta pienentää suuresti ihmisen, vai kuinka?

Niinpä voidaan myöskin meidän kunkin maailma jakaa miljooniin eri maailmoihin. Ylpeytemme uskottelee jokaiselle meille, että me olemme aurinko, jonkin kiertojärjestelmän keskus, kun me oikeastaan olemmekin enintään vaan atoomeja, tomuhiukkasia, joita Herran henkäys kierrättää vetovoimansa mukaan miljoonittain noiden enemmän tai vähemmän loistavain tähtiensä ympäri, joita kutsutaan kuninkaiksi, keisareiksi, ruhtinaiksi, sankareiksi, lyhyesti sanoen: tämän maailman mahtavien ympäri, joille Jumala on antanut heidän valtansa

merkiksi valtikan tai piispansauvan, tiaran tai miekan.

Ja ken teille sanoo, eivätkö henkiset asiat pysyttäydy tasapainossa samalla tavalla kuin aineellisetkin? Ken teille sanoo, etteikö siveysmaailman laki ole juuri se, että toisen puolen sydäntä täytyy viihtyä kyynelissä, jotta toinen saisi olla ilossa, niinkuin toisen puolen maapalloa täytyy olla pimeässä, että toinen puoli olisi valossa?

Kertokaa siis minulle onnettomuutenne, surun ahdistama ihmis-parka; sillä kuinka suuret onnettomuutenne lienevätkin, eivät ne ole, siitä olen varma, minun kovien kohtaloitteni vertaisia; kertokaa, ja minulla on toivoakseni lohdutus jokaiseen valitukseenne, palsami jokaiseen haavaanne.

Mutta sitten, sitä rukoilen teiltä, juokaa puolestanne ainoastaan minun sanojeni purosta, etsimättä lähdeettä, josta ne juoksevat; tehkää kuin mustat etioopialaiset ja Egyptin tummat lapset, jotka sammuttavat janonsa Niilin rannoilla ja luulevat, että he tekisivät jumalattoman teon, jos nousisivat virtaa myöten sen lähteille saakka.

Eräistä sanoista, jotka pujahtivat suustani, olette luullut voivanne nähdä mennyttä elämäni; olette tehnyt minusta tämän maailman mahtavan; olette luullut, että minun syöksymistäni seurasi valonjuova, ja että olen pudonnut taivaasta maan päälle kuin salaman lyömä enkeli.

Nähkää kaikkein ensiksi erehtyneenne: minä olen halpa munkki, ja nimeni on vähäpätöinen; entisyyteni – oli pa se pieni tai loistava, tavallinen tai ylpeä, olen kadottanut

täydellisesti muististani, ja ollen huonopäisempi elämässä kuin se muinaisajan filosofi, joka muisti taistelleensa Troian piirityksessä, oli kuollessaan, en muista tänään eilistä päivää enkä huomenna ole muistava nykyistä.

Niin tahdon minä askel kerrallaan astua iäisyyteen, tasoittaen pois kaikki jäljet, mitä olen elämästäni jättänyt, saapuakseni kuolemani päivänä Herran eteen sellaisena kuin olen äitini kohdusta tullut: *Solus, pauper et nudus*; yksin, köyhänä ja alastomana.

Hyvästi, sisareni; älkää pyytäkö minulta enempää kuin minä voin antaa teille, jotta voisin teille aina antaa.

VI

Toukokuun 12 p: nä.

Aivan oikein, te ymmärsitte kaikki; niin, sillaikaa kuin minä makasin Jumalan jalkain juuressa, vaatién häntä tilille ankaruudesta, vaikka minun olisi pitänyt pyytää häneltä anteeksi epäilystäni; niin, silloin Jumala antoi minulle ihmetyön kaltaisella tapahtumalla tuon lohdutuksen, jonka minä luulin itseltäni riistetyksi, ja meidän airuemme, se uskollisuutensa tähden uskonon, toi teille itsestään nuo minun ajatusteni tai paremminkin sydämeni ylläikäyneet purkaukset, jotka olivat paperille vuotaneet.

Te tahdotte pysyä tuntemattomana; olkaa! mitä minä siitä, jos aurinko kätkeikse pilviin, jos tuli verhoutuu savuun, kunhan vaan läpi pilven tai savun auringon säteet suovat minulle valoa tai tulen liekki minua lämmittää? Jumalakin on näkymätön ja tuntematon: tuntuuko silti Jumalan käsi heikommin lepäävän maailman ylitse?

Minä en sano teille olevani halpa nainen; minä sanon: Olen ollut ylhäinen, olen ollut rikas, olen ollut onnellinen; nyt en ole enää mitään tuosta; minä olen kaikesta sielustani rakastanut miestä, joka myöskin rakasti kaikesta sielustaan minua; se mies on kuollut; tuskan jäätävä käsi riisui minulta ylhäiset vaatteet ja puetti minut pyhään kaapuun, väliaikaiseen pukuun: niiden

huolihuntuun, jotka eivät enää elä ja jotka eivät kuitenkaan ole kuolleet.

Ja tämä on minun kipeä kohtani:

Minä olen ruvennut nunnaksi unohtaakseni hänet, joka on kuollut, ja ollakseni muistamatta muuta kuin Jumalaa; mutta joskus minä unohdan Jumalan enkä muista kuin hänet, joka on kuollut.

Siksi minä valittelen; siksi minä vaikerran, siksi minä huudan Herrallemme: "Herra, armahda minua!"

Oi, sanokaa minulle, mitä te olette tehnyt saadaksenne sielustanne pois tuskan, jota se oli täynnä? Kallistitteko sen vuotamaan kuin maljan? Minä teen niin rukoillessani, ja jokaisen rukouksen jälkeen näen sieluni täydempänä maallista rakkautta kuin ennen, ikäänkuin se ei, purkamatta pois katkeruuden mehua, jota se sisältää, pystyisi kallistuessaan muuhun kuin ammentamaan sisäänsä jostakin tulisesta järvestä uutta samallaista karvautta.

Vastauksenne lienee yksinkertainen ja tunnen sen jo ennakolta: "Minä en ole koskaan rakastanut."

Mutta jos ette ole koskaan rakastanut, millä oikeudella kerskutte sitten kärsineenne?

Olisi pitänyt alkaa sanomalla minulle: "Minä en ole koskaan rakastanut."

Silloin en olisi pyytänyt teiltä en apua enkä lohdutusta; silloin en olisi ainoastaan hyväksynyt kaukana pysymistänne ja vaikenemistänne, vaan olisin kulkenut lähitsenne niinkuin

kuljetaan marmorikuvan ohitse, jolle kuvanveistäjä on antanut ihmisen muodon, mutta jonka rinnassa ei ole koskaan sykkinyt ihmisen sydän.

Jos ette ole koskaan rakastanut, niin sanon minä teille vuorostani tällä kertaa: Älkää vastatko minulle, me emme ole samasta maailmasta, me emme ole eläneet samaa elämää. Minä erehdyin ulkonäöstä; miksikä enää vaihtaisimme keskenämme turhia sanoja? Te ette kuitenkaan ymmärtäisi, mitä teille sanon; minä en ymmärtäisi, mitä minulle sanoisitte. Me emme puhu samaa kieltä.

Oi, mutta jos te olette rakastanut, niin sanokaa, päinvastoin, minulle, missä, sanokaa ketä, sanokaa kuinka, tai jos ette tahdo mitään moista puhua, niin puhukaa muista turhemmista asioista, sama sekin, kaikki on minusta mielenkiintoista, mikään ei minusta ole hyödytöntä; kertokaa, millainen on huoneenne, onko sen ovi itään vai länteen, etelään vai pohjoiseen; tervehdittekö aurinkoa, kun se nousee, lausutteko sille jäähyväiset, kun se katoaa, tai koetatteko silmin, jotka keskipäivän polttavat säteet ovat häikäisseet, eroittaa Jumalan kasvoja sen sammumattomasta säihkeestä?

Kaikki tämä kertokaa; ja kuvaillkaa vielä, mitä näette ikkunastanne, alankoja vai vuoria, huippuja vai laaksoja, puroja vai virtoja, järviä tai valtameren; kertokaa minulle kaikkea moista, minä kiinnitän ajatukseni näihin mystillisiin ongelmiin tuntemattomasta, jonka tahto tekee näkyväiseksi, ja ehkäpä onnistuu sydämeni, ajatusten häiritsemänä, saamaan unohdusta,

vaikkapa vain hetkeksi...

Ei, ei, ei, älkää sellaista kertokokaan; minä en tahdo unohtaa!

VII

Toukokuun 13 p: nä.

Se, jota te olette rakastanut, on kuollut, siksi on teillä vielä kyyneleitä; se, jota minä olen rakastanut, petti minut, siksi minulla ei enää niitä ole!

Puhukaa minulle hänestä niin paljon kuin tahdotte, älkää vaatiko, että minä puhun omastani, joka on mennyttä.

Neljä vuotta olen asunut luostarissa, ja kumminkaan en ole vielä pappi!

Miksi en? kysytte minulta. Sanon sen teille.

Kun rakkauteni, joka oli viimeinen side, mikä minua elämään kiinnitti, sortui minulta, jouduin sellaiseen epätoivoon, ettei suinkaan ollut minun oma ansioni, että heittäysin moisessa tuskassa Jumalan turviin.

Silloin odotin, että epätoivoni asettuisi, niin ettei Herramme tarvitsisi ottaa minua vastaan niinkuin kuilu ottaa sokean tai mielettömän, joka siihen syöksyy, vaan kuin vierasvarainen isäntä ottaa luokseen uupuneen kulkijan, joka tulee anomaan häneltä yön lepoa ankaran taivalluksen jälkeen, pitkän päivän päättyessä.

Tahdoin antaa hänelle hartaan sydämen – enkä murrettua sydäntä, elävän olennon – enkä ruumista.

Ja nyt olen jo yli neljä vuotta elänyt eristäytyneenä

yksinäisyyteen, puhdistautuen rukouksella, enkä ole vielä tähän hetkeen saakka tohtinut riisua noviisin asua ja vaihtaa sitä munkin kaapuun; niin syvällä on vielä vanha ihminen minussa, niin suurelta pyhyidenhäväisyltä tuntuisi minusta antautua näin epätäydellisesti Luojan valtaan, oltuani ensin niin täydellisesti luonnon vallassa.

Nyt tiedätte entisestä ja sisäisestä elämästäni kaikki, mitä voitte saada tietää. Nykyisestä ja ulkonaisesta elämästäni voin kertoa teille vain tämän:

En asu itsessään luostarissa, vaan erakkomajassa puolivälissä erään kukkulan rinnettä, valkoseinäisessä kammiossa, jossa ei ole muita koristuksia kuin erään kuninkaan muotokuva, jota miestä kohtaan tunnen aivan erikoista kunnioitusta, ja norsunluinen ristiinnaulittu, mestariteos XVI: nnelta vuosisadalta, jonka äitini on minulle lahjoittanut.

Ikkunani, valtavan jasmiini-pensaan ympäröimä, jonka kukkaisuormaa kantavat oksat ojentuvat huoneeseeni täyttäen sen tuoksulla, on auringonnousuun päin ja luultavasti sitä ilmanrannan paikkaa kohti, jossa te asutte; sillä minä näen kyyhkysenne jo kaukaa suoraan lentäen rientävän sieltä luokseni ja näen sen lähtevän takaisin aivan samaan suuntaan, ja minä voin katseillani seurata sen kulkua ilmoissa noin neljänneslieuen välimatkan päähän; sen jälkeen sulautuu piste, joka sitä esittää ja joka on pienentynyt pienentymistään, siniseen taivaslakeen tai harmahtavaan pilveen, sikäli, onko taivas selkeä vai pilvinen. Aamunkoitto tarjoaa minulle aivan erikoista viehätystä, mikä

seikka johtuu maanmuodostumien laadusta, jotka ovat laajana maisemana silmiäni edessä ja joita koetan nyt teille kuvailla.

Näköpiiriäni sulkee etelässä Pyreneitten mahtava ketju, punasinertävin kyljin, lumisin huipuin; idässä vuorijonon haara, joka yhdistyy yhä korkeammaksi yleten vähäisempänä ketjuna tuohon päävuoristoon, ja pohjoisessa vihdoin loittonee se niin kauas kuin silmä kantaa tasankomaille, jotka ovat täynnä öljypuitten kimppuja ja joita pienet joet vakoina halkovat, kun taas niiden keskellä vyöryy, ikäänkuin hallitsija kooten veroja alamaisiltaan, majesteettisena muuan suurimpia Ranskanmaan virtoja.

Ylätasanko, jolla asun, on kalteva etelästä pohjoista kohti, vuoristosta tasankoon päin.

Se näyttäytyy kolmessa erilaisessa muodossa riippuen ajasta: aamulla, keskipäivällä ja illalla.

Aamulla: aurinko nousee itäisen kukkulajonon takaa; kymmenen minuuttia ennen sen ilmestymistä näen kohoavan ruusunpunertavan udun, joka valtaa verkalleen, mutta voitokkaana taivaan, tehden vielä entistäänkin tummemmaksi kukkulain varjokuvan, joka piirtyy terävänä sen eteen; tuon udun lävitse, joka vaihtaa kaikissa välivaiheissa väriä, heleänpunaisesta palavan keltaiseen, sinkoavat päivän ensimmäiset, toisten tuloa ennustavat säteet kuin välkkyvät keihäät, auringon samalla jatkaessa nousuaan kukkulain takana, joiden ääriiviivat alkavat nyt saada kultaa sen valosta. Pian hulmuu kaksoishuippu, joka muodostaa tuon vuorijonon

korkeimman kohdan, liikkuvana tulena, joka leviää leviämistään, kunnes ilmestyy loistavana, säihkyen ja liekkiä suihkuten, itse päivtähti, tuo jumalallisen vulkaanin sammumaton kraateri! Ja sikäli kuin se nousee taivaalle, herää kaikki elämään maan päällä; Pyreneitten vuorten huiput muuttuvat himmeänvalkeista kirkkainta hopeaa säihkyviksi; niiden tummat kyljet kirkastuvat verkallensa, muuttuen mustista violetinvärisiksi, violetista kirkkaansinisiksi. Aivan kuin valotulva lainehtisi alas huippujen korkeudesta, leviää päivä tasangolle. Silloin kiiltävät purot kuin hopeiset rihmat, joki kierii ja mutkittelee kuin moiree-silkkinen nauha; pikkulinnut laulavat laakeripensastoissa, granaattipuuaitauksissa ja myrttivehmastoissa. Ja kotka, ilmojen kuningas, leijaa korkeudessa, kaartuen uljaassa lennossaan yli puolen peninkulmaa laajaa piiriä, jonka kehässä huomaan sen vuoroin katoavan ja jälleen ilmestyvän näkyviin.

Keskipäivällä muuttuu koko syväne, jota olen kuvannut, suorastaan palavaksi pätsiksi; vuoret, jotka ovat nyt valaistuina kiireestä kantaan, eivät osaa enää kätkeä alastomia kylkiään, joissa maan graniittinen luusto kuultaa; kallion kiiltävistä pinnoista näkee auringon taittuneitten säteiden kimmahdelevan takaisin; purot ja joet muuttuvat ikäänkuin suliksi lyijyvirroiksi, kukkaset lakastuvat, lehdet taipuvat maata kohti, linnut vaikenivat; näkymättömät puusirkat laulavat öljypuitten oksilla, jotka sihisevät, ja mäntypuitten kaarnassa, joka rasahtelee, ja ainoat elävät olennot, jotka sirkkain kanssa tässä liekkien erämaassa liikkuvat, ovat joskus vihreä sisilisko, joka juoksee

ylös ikkunani säleikköön, joskus täplikäs tarhakäärme, joka kiepussa maaten ja kita puoliavoinna ja vaaraton musta kieli sinne tänne heiluen särpii nieluunsa hyttysiä, jotka joutuvat sen henkäyksen ylettämiin.

Illalla herää elämä hetkeksi uudestaan, niinkuin sammuva lampun liekki hetkiseksi syttyy; silloin puusirkat vaikenevat yksi toisensa jälkeen ja heinäsiirakan suruinen ja yksitoikkoinen sirinä seuraa niiden hiiskutusta; sisiliskot pakenevat, tarhakäärmeet katoavat, pensastojen lehvät huiskahtelevat lintujen lennellessä siellä rauhattomina etsimässä majaa, missä yötänsä viettää; aurinko alenee ilmanrantoja kohti, jotka ovat katseiltani kätkeytyt, ja sikäli kuin se laskee, näen Pyreneitten luntien muuttuvan vienon punervista purppuranpunaisiksi, sillaikaa kuin tasangon pohjaan suljetut varjot nousevat pykälittäin ylös jättiläisportaita, jotka valo nyt jättää, kunnes koko maailma, luonnonlakeja noudattaen, on vuorostaan jälleen heidän. Silloin kaikki äänet hiljenevät, kaikki maalliset valot sammuvat, tähdet syttyvät hiljaa taivaalle, ja keskellä yön vaikenemusta herää ainoastaan yksi sävel avaruudessa: se on satakielen laulu, tähtiä rakastavan, tummuuden runojen sepittäjän.

Kysyitte, mitä minä ikkunastani näen; olen nyt sen kertonut; vakaannuttakaa nämä kolme näkyä ajatuksissanne, antakaa hengellenne työtä sydämenne ajanvietteeksi; pelastuksenne tässä ja toisessa maailmassa on sanassa:

Unohtakaa!

VIII

Toukokuun 13 p: nä.

Te sanotte: unohtakaa!

Kuulkaa, miten on laitani.

Aina siitä hetkestä alkaen, jolloin yön pimeys maahan leviää ja minä vaivun uneen, (käsitätekö tätä peloittavaa, tätä ennen kuulumatonta, yliluonnollista seikkaa?) on minusta kuin kuollut ei olisikaan enää kuollut, kuin vainaja palaisi jälleen elämään! hän on aivan lähelläni, tutuin pitkin, mustin hiuksin, kalpein, miehekkäin kasvoin, joihin hänen ylhäinen syntyperänsä on painanut eittämättömän leimansa. Hän on siinä, minä puhun hänelle, minä ojennan kättäni, minä huudan:

– Sinä siis elät vielä? sinä siis yhä rakastat minua?

Ja hän vastaa ja myöntää, että hän elää, että hän rakastaa yhä minua. Ja sama ainainen, säännöllinen, melkeinpä ruumiillinen näky uusiintuu joka yö eikä katoa ennenkuin päivän ensi säteitten syttyessä.

Oi minua! Jumalani, mitä olenkaan koettanut tehdä, että tuo näky, varmaankin pimeyden enkelin luoma, lakkaisi minua kiduttamasta!

Olen peittäytynyt puksipuun siunattujen oksien alle, olen kietonut pyhiä rukousnauhoja kaulaani ja ranteihini, olen asettanut ristiinnaulitun kuvan rintani päälle ja nukahtanut kädet

puristettuina jumalallisen marttyyrin jalkain ympärille: kaikki se on ollut turhaa, hyödytöntä; päivä vie minut jälleen Jumalan luo, mutta yö hänen; olen sellainen kuin tuo kuningatar, josta runoilija Homeros puhuu ja joka öisin purki aina päivänsä työn.

Kun ei olisi enää yötä, ei olisi enää unia, niin ehkä unohtaisin.

Voitteko saada Jumalan täyttämään sen toivomukseni?

IX

Toukokuun 14 p: nä.

Kaikki, mitä Jumalalta voi rukouksella saada, saan teille häneltä; sillä te olette tosiaan haavoittunut ja haava on syvä ja vuotaa yhä verta.

Rukoilkaamme.

X

Toukokuun 15 p: nä.

En tiedä, olenko sen jälkeen kuin aloin teille kirjoittaa, saavuttanut enemmän rauhaa; mutta varmasti olen saanut helpoitusta.

Se johtuu siitä, että olen nyt löytänyt elämälleni rikasta ajanvietettä; minä olin ilman sukua, yksinäni sekä siveellisessä että aineellisessa suhteessa, milloin maaten haudalla, milloin itkien, aina epätoivoissani, ja silloin yhtäkkiä löydän itselleni veljen.

Sillä minusta tuntuu, että te olette minulle veli; minusta tuntuu, että tuo veli, jota minä en tuntenut, läksi pois Ranskasta ennenkuin minä olin syntynytään; minusta tuntuu kuin olisin odottanut häntä, etsinyt lakkaamatta kaikkialta. Ja nyt hän on tullut tänne takaisin; ilmaisematta itseään esiin astumalla ilmaisee hän itsensä äänellään. Minä en häntä näe, mutta voin kuunnella häntä. En saata häntä koskettaa, mutta kuulen hänen äänensä.

Te ette voi aavistaa, kuinka tuo maisema, jonka teidän kynänne niin loistavasti väritti, on ajatuksiini syöpynyt. Älköön kiellettäkö kaukonäön ihmettä: kaukonäkeminen on mahdollista! Tahtoni vakaan voiman pakosta on se maisema tuossa edessäni, kuvastuen sieluuni aivan kuin peiliin. Minä näen kaikki

aamun punertavista uduista, jotka nousevat kukkulan takaa, illan harmahtavien varjojen leviämiseen saakka; kuulen kaikki, kukkasen äänestä, kun se avaa maljansa aamun kasteelle, satakielen lauluun asti, joka kajahtelee yön yksinäisyydessä ja hiljaisuudessa.

Ja minä näen kaiken tuon sellaisella tavalla, että jos minä joskus joutuisin seutuun, joka piirinä silmienne eteen aukeaa, sanoisin: "Kas tuolla ovat ne leimuavat kukkulat, tuolla lumiset vuoret, tuolla hopeiset purot, tuossa silkkinauhana vierivä virta, tuossa granaattipuut, tuossa laakerit, tuossa myrtit! Tämä, tämä se paikka on!"

Ja minä näen myöskin erakkomajanne, puutarhamuurin takaa ylenevänä, ja ikkunanne, jota jasmiinit ja viiniköynnökset verhoihinsa kietovat; ja minä näen teidät itsenne valkeassa kammiossanne, polvillanne jalon Kristuksen-kuvanne jalkain juuressa, rukoilemassa itsenne ja varsinkin minun puolestani.

Sanokaa, ken on tuo kuningas, jonka muotokuva on kammiossanne, mies, jota kohtaan te tunnette erikoista kunnioitusta, niin että minullakin olisi saman kuninkaan kuva, että minulla olisi vielä lisää yksi uskonto, yhteisenä teidän kanssanne.

Ja vielä: teidätkin, teidät itsenne tahtoisin nähdä... Oi, ainoastaan ajatuksin; olkaa rauhassa. Sanoittehan minulle, ettei teillä enää ollut olemassa entisyyttä ja ettei minun pitänyt tiedustella teiltä muuta kuin nykyisiä ja tulevia asioita.

Jättäkäämme entisyys olemattomuuden helmaan, ja sanokaa

minulle, minkä ikäinen te olette, minkälaisten piirteiden nojalla minä luon itselleni kuvan, joka on teidän näköisenne; sanokaa, milloin te asetuitte tuohon erakkomajaan, sanokaa, milloin arvelette jättävänne lopulliset jäähyväiset maailmalle.

Tahtoisin myöskin tietää, miten pitkä matka on välillämme. Onko se mahdollinen laskea?

Te tunnutte minusta olevan niin hyvä, etten pelkää väsyttäväni teitä; tunnutte minusta olevan niin oppinut, etten pelkää pyytää teiltä mahdottomia.

Ryhdyn nyt ajattelemaan, mitä teidän vastauksenne mahtaa sisältää, ja kun olen sen saanut, ajattelen jälleen seikkoja, joita se sisälsi.

Lähde, kallis kyyhkynen, lähde ja palaja pian!

XI

Toukokuun 15 p: nä, täsmälleen kello 3 iltapäivällä.

Näette, että antaessani askareta ajatuksillenne, olen onnistunut hetkeksi viihdyttämään teidän sydäntänne.

Sielua täytyy käsitellä kuin ruumistakin; saakaa sairas tuokioksi unohtamaan, että hän kärsii, niin hän ei kärsi enää.

Te tahdotte, että minä puhun itsestäni, tahdotte nähdä, onko tässä elävässä ja tuntemattomassa miehessä, aineelliselta ja henkiseltä kannalta katsoen, myöskin jotain sille vainajalle ominaista, jota te rakastitte; olkoon menneeksi; kuulkaa siis.

Olen syntynyt Fontainebleaussa toukokuun 1 p: nä 1607; olen siis 30 vuoden ja 14 päivän ikäinen.

Olen kookas, tummaverinen; silmäni ovat siniset, ihonväri kalvakka, otsa korkea.

Vetäydyin pois maailmasta tammikuun 17 p: nä 1633, ja olen tehnyt lupauksen pyhittää itseni Jumalalle, elleivät eräät kohtaloni seikat toisiksi muutu, viiden vuoden sisällä yksinäisyyteen asettumisestani. Vetäydyin pois maailmasta erään suuren onnettoman valtiollisen tapahtuman tähden, joka hukutti kaikkein rakkaimmat ystäväni; ja erään suuren oman surun vuoksi, joka mursi sydämeni. Kuninkaan muotokuva, joka on kammiossani, valtiaan, jota kohtaan tunnen aivan erikoista kunnioitusta, on kuningas Henrik IV: nnen.

Sitten tahdotte vielä tietää, miten pitkä matka on välillämme: nyt on kello muutamaa minuuttia vaille kolme; asetan kirjeeni päiväykseksi: täsmälleen kello 3, tarkka aika, jolloin lasken lähettimme lentoon.

Kyyhkyseläiset lentävät noin 15-16 lieuen matkan tunnissa; sen olen sattumalta päässyt tutkimaan eräissä olosuhteissa, jolloin olen käyttänyt niiden apua; tarkatkaa, mihin aikaan saatte tämän kirjeen, ja laskekaa sitten.

Älkää vastatko minulle ennenkuin kahden tai kolmen päivän päästä; käyttäkää nuo pari päivää haavekuvien tai todellisuuden kuvauksiin; piirtäkää sitten, yksineläjä-raukka, paperille kaikki, mitä sielussanne liikkuu, ja lähettäkää minulle etsintänne tulos, unelmienne yhteinen summa.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.